

Kalászos gabona koordináció

2024. szeptember 3.

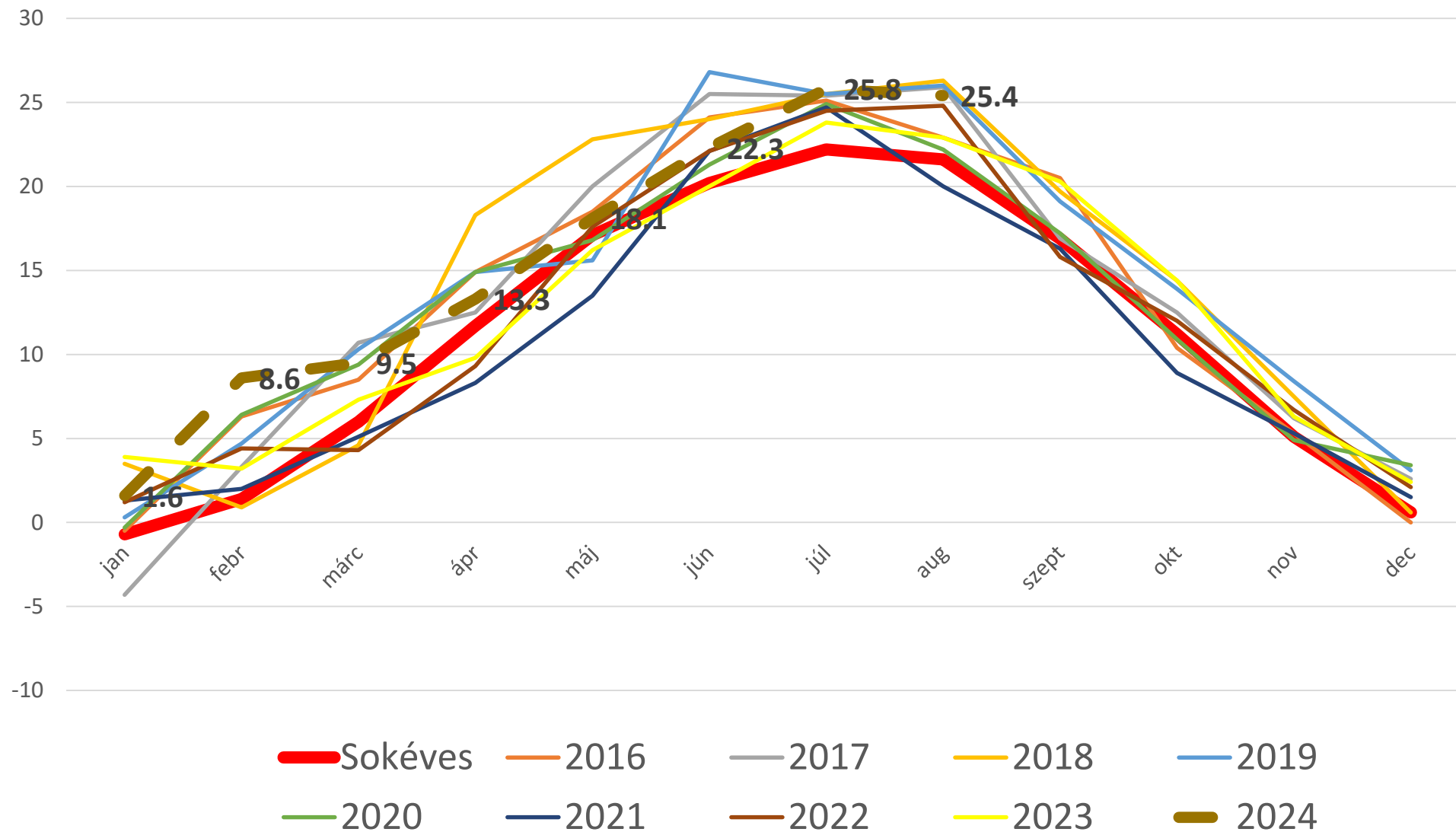
Kőrösi Sándor

- 1. 2003. évi LII. törvény:** A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról
- 2. 40/2004 (IV. 7.) FVM. rendelet:** A növényfajták állami elismeréséről (a rendelet 2004. május 1-től hatályos)

Kalászos
gabonák DUS
vizsgálati
irányelvei

NÖVÉNYFAJ	CPVO protokoll	UPOV irányelv	NEMZETI irányelv	Társhatósági együttműködés
<u>Búza</u>	TP/003/5 – 2019	TG/3/12 Rev. – 2022		
<u>Durum búza</u>	TP/120/3 - 2014	TG/120/4 – 2012		COBORU; UKSUP;
<u>Árpa</u>	TP/019/5 – 2019	TG/19/11 - 2018		UKZUZ (tavaszi)
<u>Rozs</u>	TP/58/1 Rev. – 2022	TG/58/7 – 2022		COBORU
Tritikálé	TP/121/3 Corr. - 2022	TG/121/4 - 2020		COBORU (őszi; tavaszi)
<u>Zab</u>	TP/20/3 – 2020	TG/20/11 – 2018		COBORU; UKZUZ (tavaszi)
<u>Tönköly búza</u>	TP/003/5 – 2019	TG/3/12 Rev. – 2022		COBORU
Évelő rozs			1996. évi	
Alakor			2007 évi	
Tönke			2007 évi	

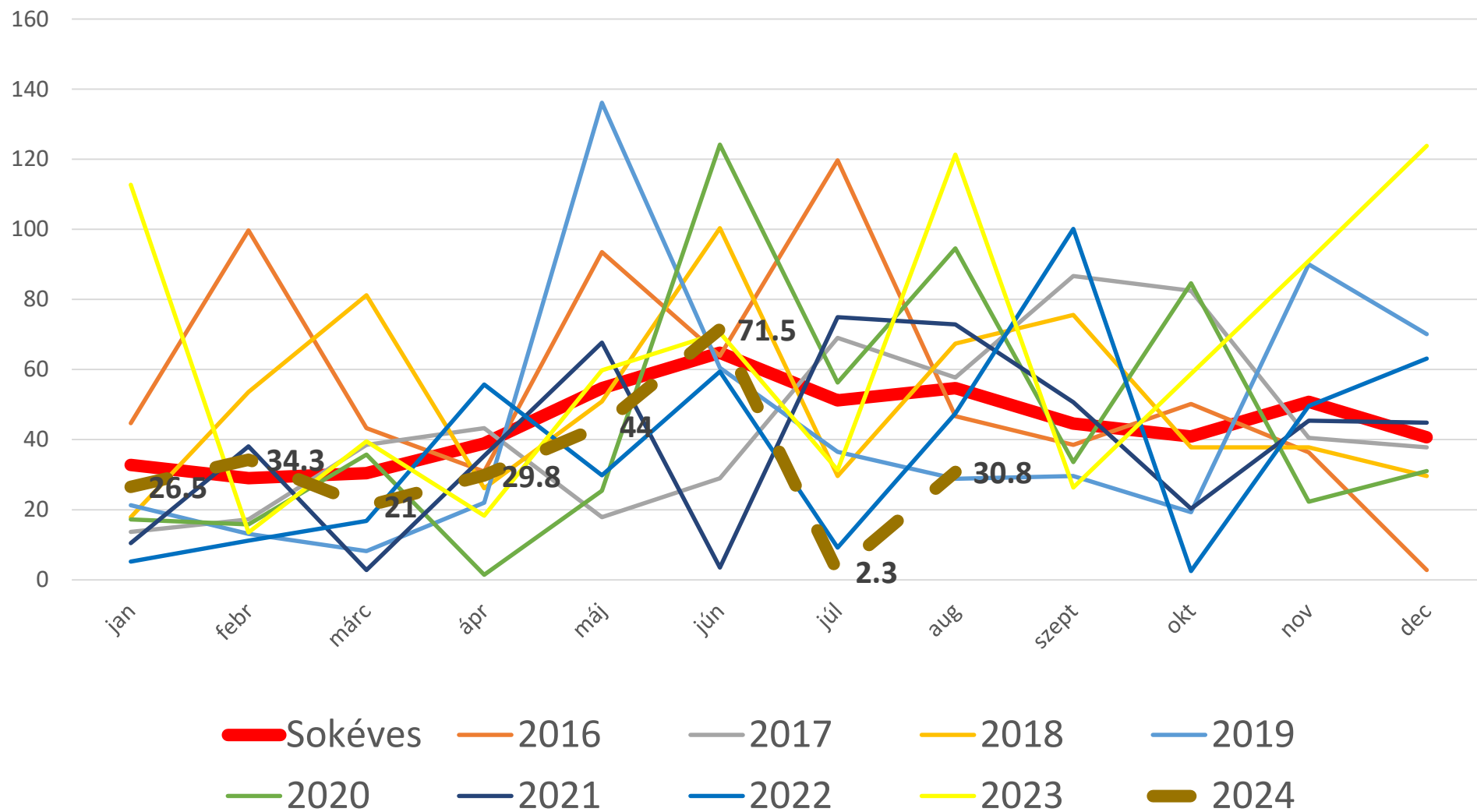
A havi átlag
hőmérsékletek
alakulása a
sokéves átlaghoz
viszonyítva

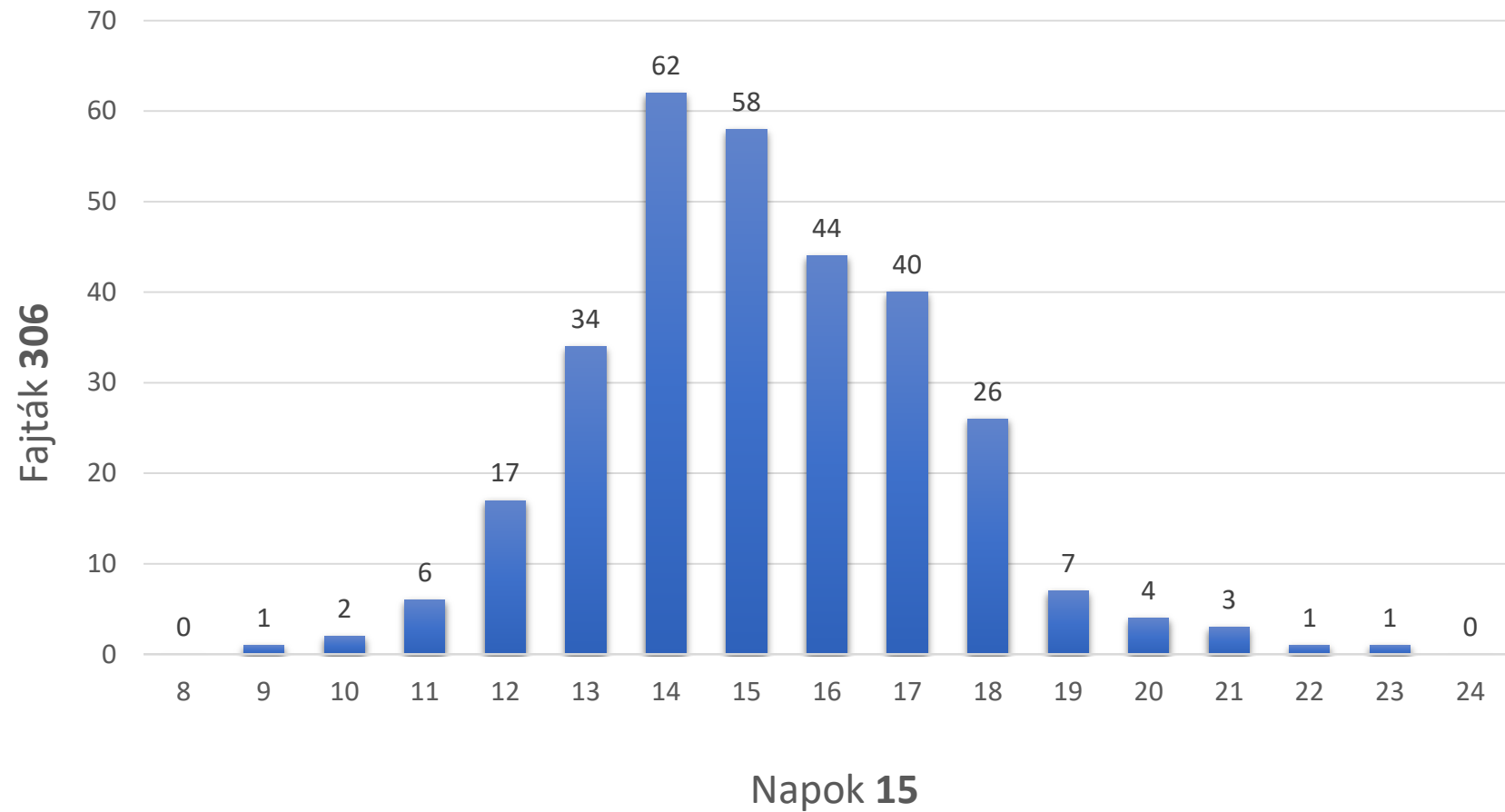
2023 évi: 766,6 mm (466,9mm)

2024: 260 mm

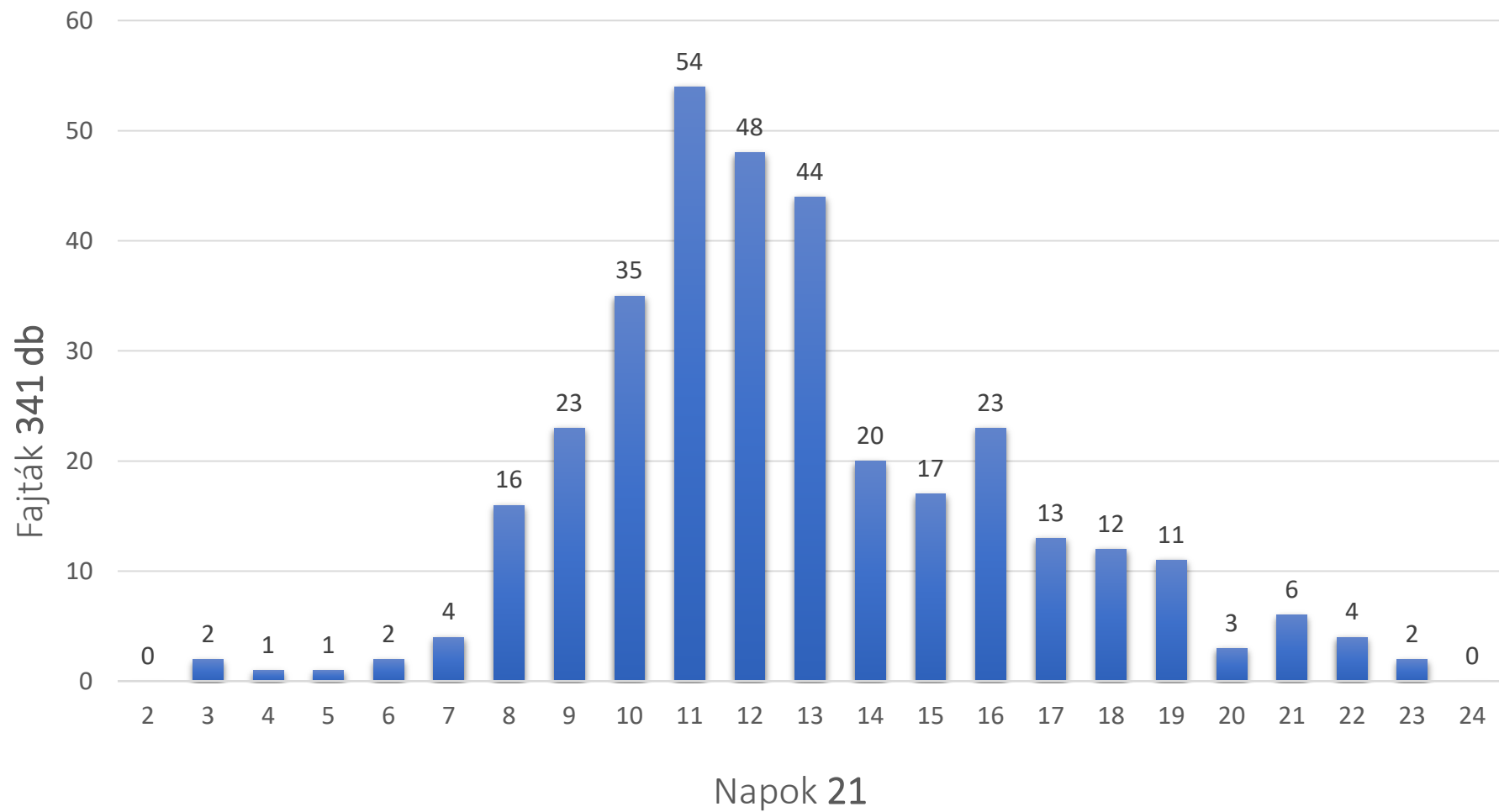
A csapadékmennyiség alakulása 2016-2024-ben a sokéves átlaghoz viszonyítva

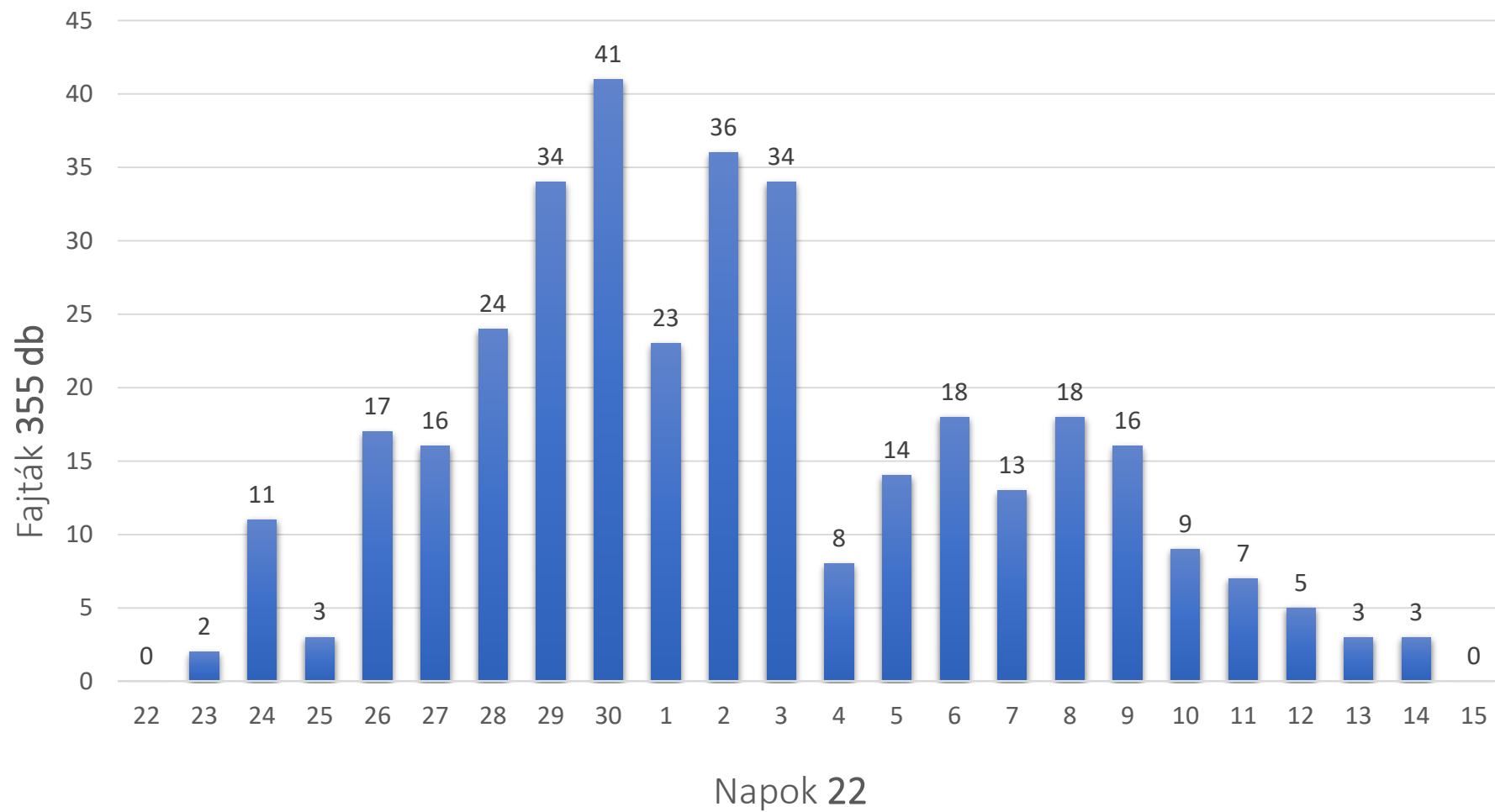
Az őszi búza
fajták
kalászolása,
Tordas 2022,
május

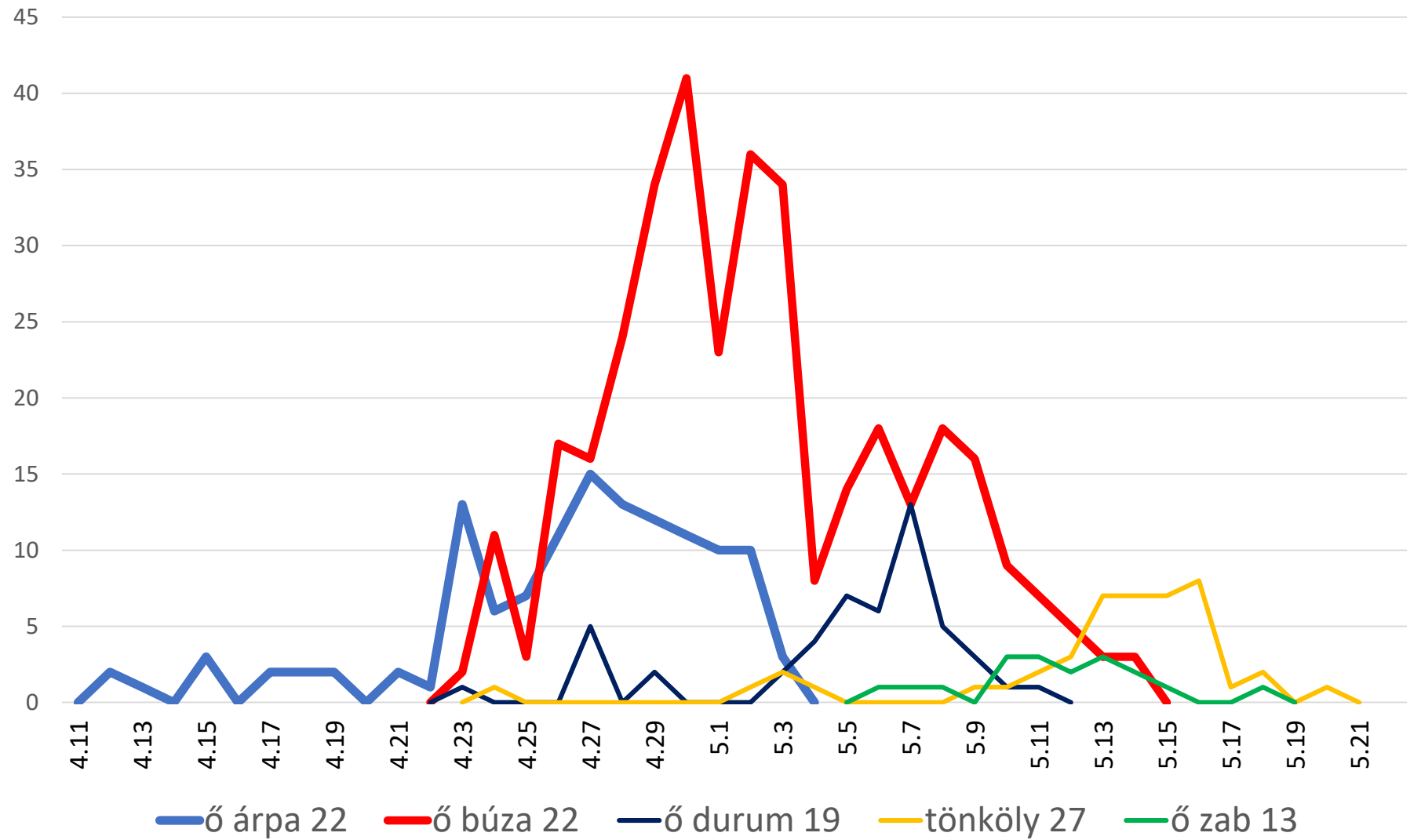
Az őszi búza
fajták
kalászolása,
Tordas 2023,
május

Az őszi búza
fajták
kalászolása,
Tordas 2024,
április-május

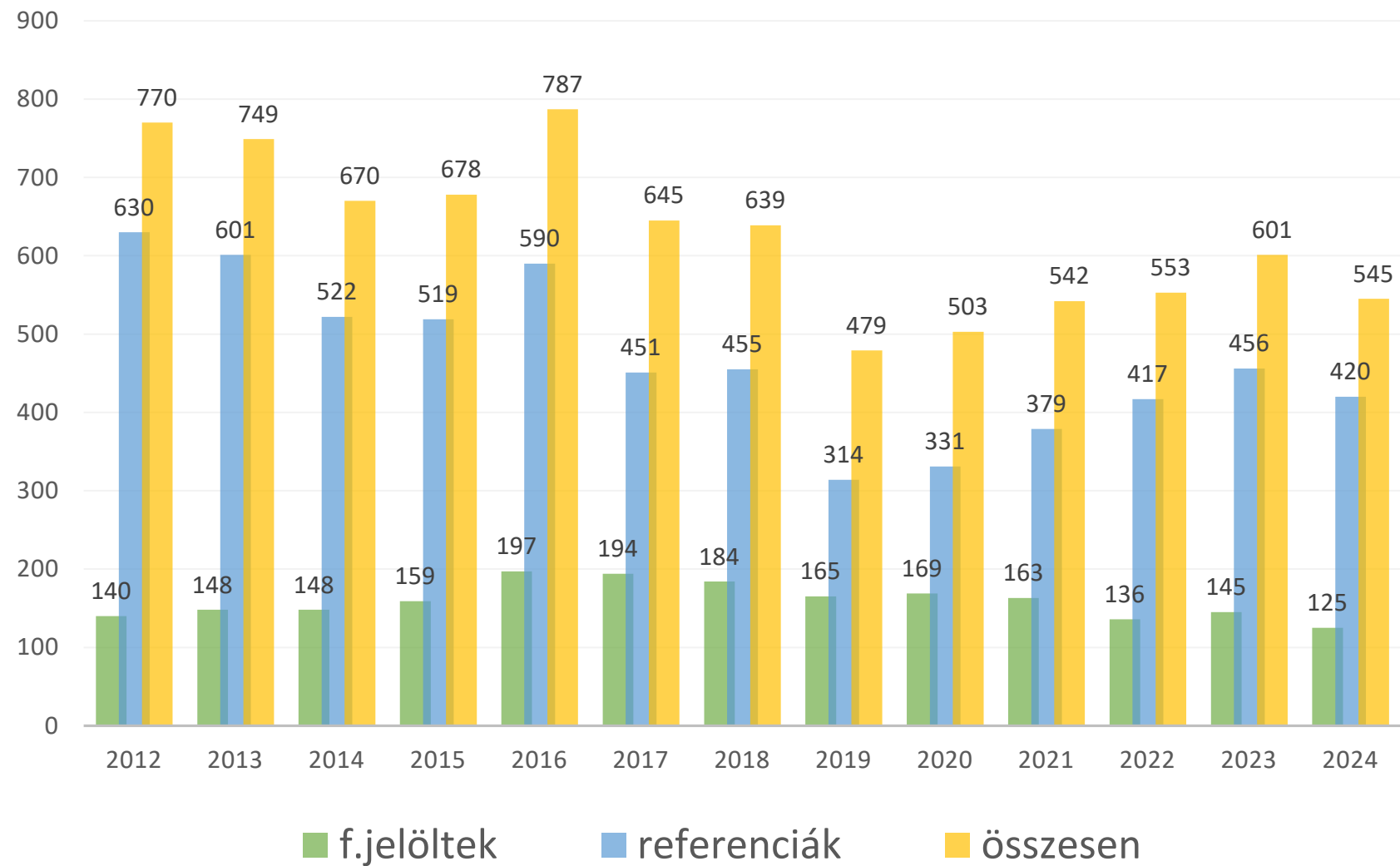
Kalászolási idő alakulása 2024-ben (ő. árpa, ő. búza, ő. durum, tönköly, ő. zab)

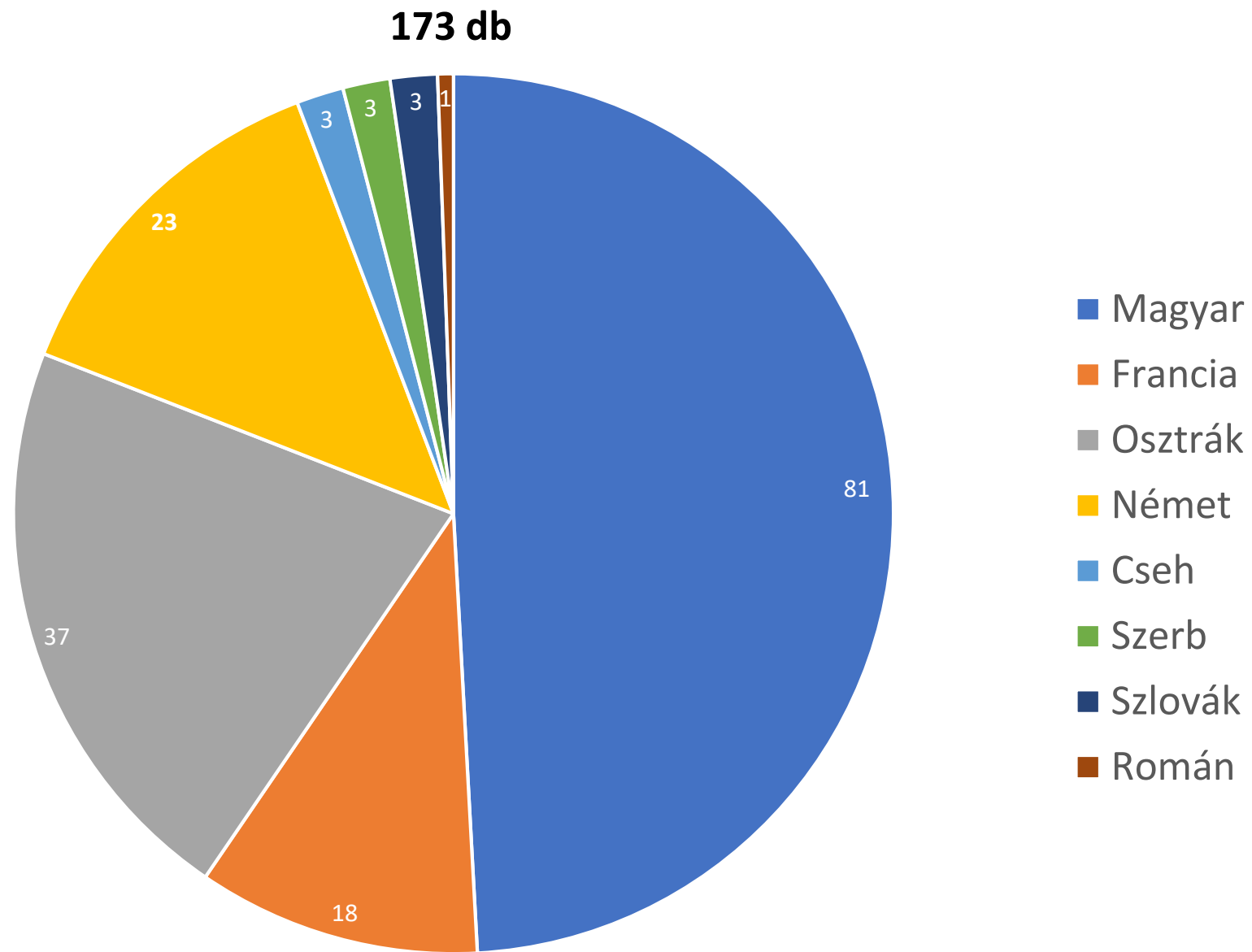
Növényfaj	2023/2024 DUS kísérletben vizsgált fajták száma		
	Fajtajelölt	Referencia	Összesen
Őszi búza	74	225	299
Őszi durum búza	7	42	49
Őszi árpa	24	79	103
Őszi tritikálé COBORU	3	-	3
Őszi zab	5	12	17
Tönköly	5	36	41
Alakor	0	0	0
Rozs COBORU	2	-	2
Évelő rozs	1	4	5
<u>Összesen:</u>	121	398	519
Tavaszi búza	3	22	25
Tavaszi durum búza	0	0	0
Tavaszi árpa UKZUZ	1	-	1
Tavaszi zab UKZUZ	0	-	0
<u>Összesen:</u>	4	22	26
<u>Mind összesen:</u>	125	420	545

Év	2012-2024 DUS kísérletben vizsgált fajta (db)		
	Fajtajelölt	Referencia	Összesen
2012	140	630	770
2013	148	601	749
2014	148	522	670
2015	159	519	678
2016	197	590	787
2017	194	451	645
2018	184	455	639
2019	165	314	479
2020	169	331	503
2021	163	379	542
2022	136	417	553
2023	145	456	601
2024	125	420	545
Összes referencia: 1500			

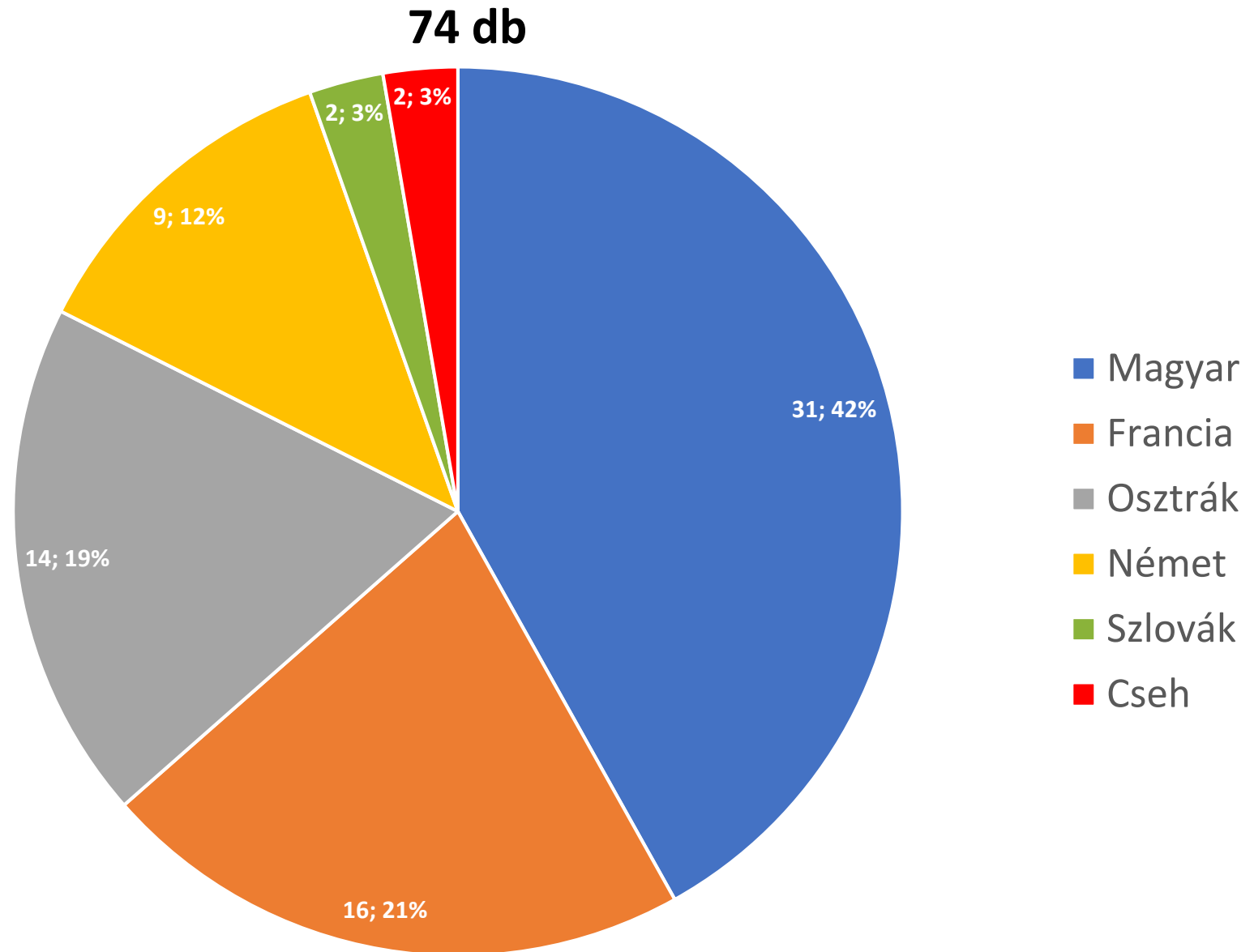
A DUS
kísérletekben
vizsgált fajták
számának
alakulása (2012-
2024)

A Nemzeti
Fajtajegyzékben
szereplő őszi
búza fajták
származása –
2024 db/ország

Az őszi búza 1-2-3. éves fajtajelöltek származása (db/ország)

D U S

D (distinctness / megkülönböztethetőség)

U (uniformity / egyöntetűség)

S (stability / stabilitás)

„**must be clear and consistent**” / világos és *következetes-
állandó* kell legyen

A homogenitás
értékelése a
különbéle
kalászos gabona
fajoknál

Homogenitás - **U**niformity

1. árpa, durum búza, zab 0,1% (5 idegen típusú 2000-ből)
 2. búza 0,3% (10 idegen típusú 2000-ből)
 3. tritikálé 0,6% (18 idegen típusú 2000-ből)
- A kalászutódsorok értékelése nem változott:
- legfeljebb 3 idegen sor 100-ból;
 - a sor idegennek tekintendő, ha benne egynél több eltérő típusú növény van;
 - kivételt képez a tritikálé (legfeljebb 6 idegen sor 100-ból).

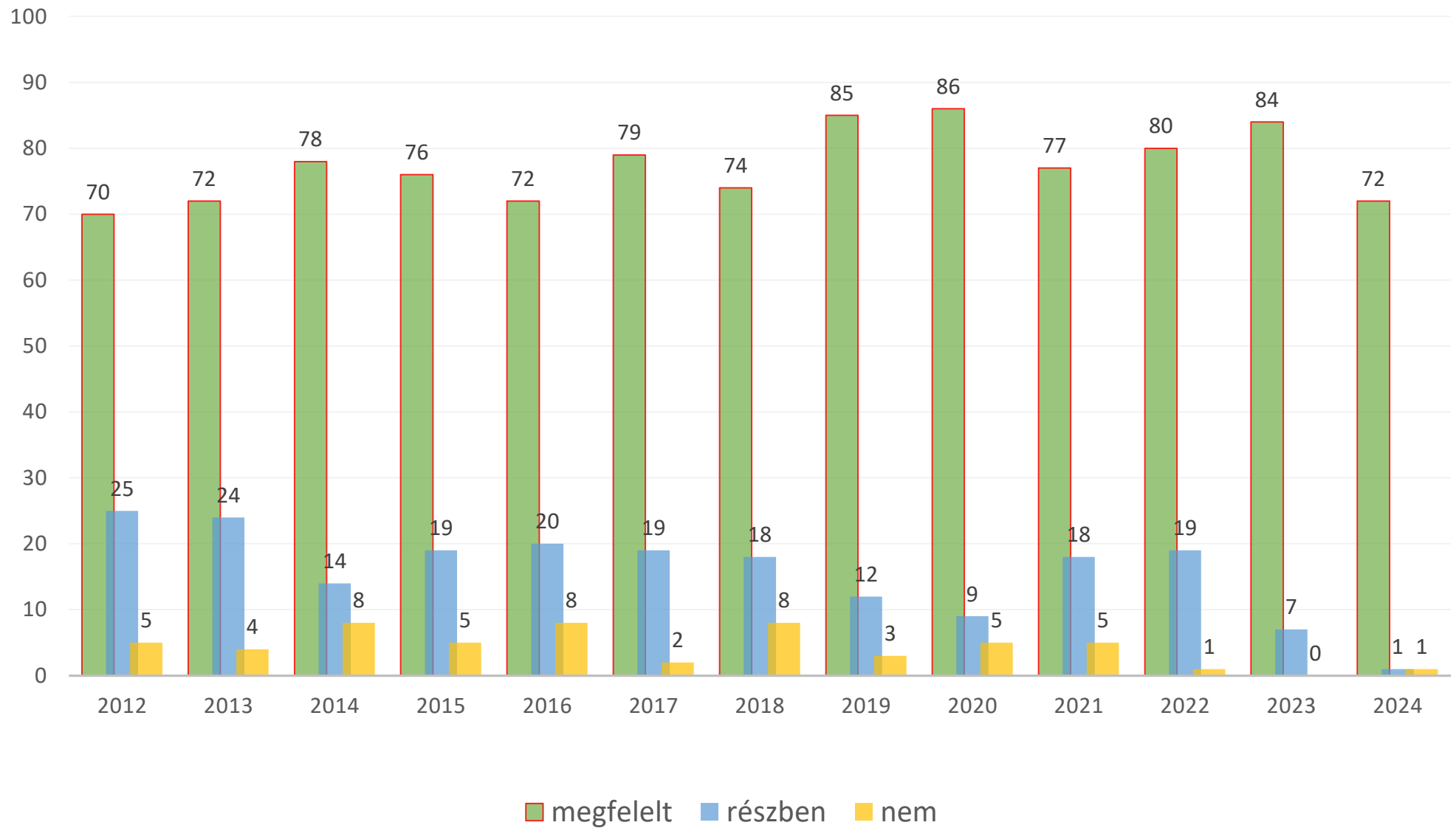
A homogenitás
alakulása
az őszi búza DUS
kísérletben
2023/2024.

Vizsgált fajtajelöltek		Megfelelt	Részben felelt meg	Nem felelt meg
3. éves:	db	15	0	0
	%	100 %	0 %	0 %
2. éves:	db	24	0	1
	%	96 %	0 %	4 %
1. éves:	db	33	1	0
	%	97 %	3 %	0 %
Összes:	db	72	1	1
	%	97,3 %	1,35 %	1,35 %

A homogenitás
alakulása a őszi
búza DUS
kísérletekben,
2012-2024.

Év	Megfelelt	Részben felelt meg	Nem felelt meg
2024	72	1	1
2023	84	7	0
2022	80	19	1
2021	77	18	5
2020	86	9	5
2019	85	12	3
2018	74	18	8
2017	79	19	2
2016	72	20	8
2015	76	19	5
2014	78	14	8
2013	72	24	4
2012	68	27	5

A homogenitás
alakulása az őszi
búza DUS
kísérletben (%)
2012-2024

1. Külföldön vizsgált fajoknál:

- Tavaszi árpa, tavaszi zab, rozs, tritikálé:

- vetőmag küldés: a nemesítőtől közvetlenül a külföldi társhatósághoz (UKZUZ, COBORU)

- vetőmag mennyiség:

- bejelentéskor: csak a vizsgálati mennyiség a társhatósághoz;
- UKZUZ – nincs kalászsor-vizsgálat;
- regisztráláskor: a letéti mennyiség a NÉBIH-hez

2. Magyarországon vizsgált fajoknál:

- Búza, durum búza, tönköly búza, őszi árpa, őszi zab:

- vetőmag mennyiség:

- *bejelentéskor*: csak a vizsgálati mennyiséget kell küldeni a teljesítményre küldendő vetőmaggal;
- *regisztráláskor*: a letéti mennyiség küldendő (az előterjesztés évében);

3. Etalon minta küldésének esetei:

- *rossz csírázóképeség (75 % alatt)*
- *kevés vetőmagmennyiség: (a TT levő mennyiség nem elég az egy évben, két helyen beállítandó kísérlethez; 0,75 kg)*
- *EU-s Társhatóság kérésére egy nagyobb mennyiségű vetőmagmintát kell küldenünk;*

4. Egyéb problémák:

- *ÁEM (1 éves DUS, bejelentés 2 évvel a lejárat előtt_ F405 – 5 pontja)*

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!